

S-30th May, 2015 AC after Circulars from Circular No.147 & onwards - 1 -

DR. BABASAHEB AMBEDKAR MARATHWADA UNIVERSITY**CIRCULAR NO.ACAD/SU/Arts/B.A.III Yr. Syll./1/2015**

It is hereby notified for information to all the concerned that, on the recommendation of the Faculty of Arts the Academic Council at its meeting held on 30-05-2015 has accepted the **Revised**

Syllabi under the Faculty of Arts as under :-

Sr. No.	Name of the Subject	Semester
[1]	Marathi	V & VI
[2]	Hindi	V & VI
[3]	English	V & VI
[4]	Urdu & Arabic	V & VI
[5]	Pali and Buddhism	V & VI
[6]	Sanskrit	V & VI
[7]	Islamic Studies	V & VI

This is effective from the Academic Year 2015-16 & onwards as appended herewith.

All concerned are requested to note the contents of the circular and bring the notice to the students, teachers and staff for their information and necessary action.

University Campus,
Aurangabad-431 004.
REF.NO.ACAD/SU/COMM./
2015/2605-3004

Date:- 15-06-2015.

★
★
★
★
★



Director,
Board of College and
University Development.

Copy forwarded with compliments to:-

- 1] The Principals, affiliated concerned colleges,
Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University

Copy to :-

- 1] The Controller of Examinations,
- 2] The Director, [E-Suvidha Kendra], in-front of Registrar's Quarter,
Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University,
- 3] The Superintendent, [B.A. Unit],
- 4] The Programmer [Computer Unit-1] Examinations,
- 5] The Programmer [Computer Unit-2] Examinations,
- 6] The Record Keeper.

==**==

**Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada
University, Aurangabad**



**Revised Syllabus of
B.A. Third Year
(Pali and Buddhism)
Semester- V & VI**

(Effective from June 2015-2016 & onwards)

डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद.

बी.ए.तृतीय वर्ष अभ्यासक्रमाकरीता

शैक्षणिक वर्ष २०१५-२०१६ पासून

पालिभाषा अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे

- १) शिक्षण क्षेत्रात विद्यार्थी हा केंद्रबिंदू मानून त्याला नितिमत्ता व पालिभाषा व साहित्याचे ज्ञान व्हावे.
- २) बी.ए. तृतीय वर्षाच्या विद्यार्थ्यांची आकलन क्षमता मानसिकता लक्षात घेवून सर्वांगिन विकास व्यक्तीमत्त्व विकास घडवून आणण्यासाठी त्या दृष्टीने साहित्य सामुग्री उपलब्ध करून देणे.
- ३) बी.ए.च्या विद्यार्थ्यांना बुध्दकालीन समाज व्यवस्था, मनाची एकाग्रता यासाठी अभ्यासक्रमात सुत्त समाविष्ट केले आहेत.
- ४) पालि भाषेच्या गद्य-पद्य भागातून नैतिकता, जीवनाचे मुल्य, जीवनात संस्कार घडावेत व जीवन परिवर्तनशील, आचरणशील व्हावे.
- ५) बुध्दकालीन कथा, उपदेश जीवनपट, यातून बोध्द संस्कृती आणि तत्त्वज्ञानाची ओळख व्हावी.
- ६) पदवी पातळीवरील शिक्षण व पदव्युत्तर क्रमिक शिक्षण देणारा अभ्यास व अध्यापनाची साधने उपलब्ध करून देणे.
- ७) स्पर्धा परिक्षा व संशोधनाची ओळख व्हावी यासाठी लघु प्रकल्प या अभ्यासक्रमात समाविष्ट केला आहे.
- ८) पालि भाषेतील वाक्यरचना/उच्चार, लेखन, शब्दसंग्रह, संवाद यांचा परिचय ओळख.
- ९) पालि भाषेचा आदर्श, तत्त्वज्ञान, नैतिकता, चरित्र घडविणे व समाज सदाचारी बनविणे आणि आर्थिक स्तर उंचाविणे हा उद्देश आहे.

घटक विश्लेषण

- १) अभ्यासक्रमात समाविष्ट करण्यात आलेल्या बुध्दकालीन कथाचा पत्राचा परिचय करून देणे.
- २) पालि भाषेच्या गद्य-पद्याचा आशय विषय समजावून देणे.
- ३) पालि वाङ्मयाचा जीवनात काय उपयोग आहे हे समजावून सांगणे.
- ४) बौध्द तत्त्वज्ञानाचा दैनंदिन जीवनात, समाजात कसा उपयोग होतो हे समजावून सांगणे.
- ५) पालि भाषा विद्यार्थ्यांना बोलता, लिहिता यावी. उच्चार स्पष्ट करता यावेत यासाठी पायाभूत व्याकरणाची माहिती सांगणे.
- ६) भाषांतराचे आकलन करून देणे.
- ७) वाचन संस्कृती, पालि भाषेची गोडी लागावी, ती वृध्दीगत होण्यासाठी विद्यार्थ्यांना ग्रंथालया, या संबंधी ओळख करून द्यावी.

Main & Subsidiary

B.A. (Third Year)

Paper -IX

मज्झिम निकाम व पालिभाषा

Semester -V

Marks 50

Marks : 30

१. आनाघानसति सुत्त
२. महाराहुलोवाद सुत्त

१. पालि भाषेची व्युत्पत्ती :

Marks : 20

२. पालि भाषेचा भुप्रदेश

३. पालि भाषेच्या अध्ययनाचे महत्त्व

संदर्भ ग्रंथ

१. पालि प्रकाश - ओमप्रकाश गुप्ता
२. मज्झिमनिकाय पालि - भाग-२ - भिक्षू जगदीश काश्यप
३. मज्झिमनिकाय पालि - भाग-३ - भिक्षू जगदीश काश्यप
४. मज्झिमनिकाय मराठी - भाग १ ते ३ - अनुवादक - एम्.एस. मोरे
५. मज्झिमनिकाय (हिन्दी) - भदन्त राहुल सांस्कृत्यायन.
६. पालि साहित्य का इतिहास - भरतसिंह उपाध्याय

Pali Main & Subsidiary

B.A. (Third Year)

Paper -X विनय पिटक

Marks-50

Semester -V

अ) महावग्गपालि (१) महाखन्धकं

Marks : 30

१. बोधिकथा
२. अजपाल कथा
३. मुचलिन्द कथा
४. राजायतन कथा
५. ब्रम्हयाचन कथा
६. पञ्चवग्गिय कथा
७. धम्मचक्कप्पवत्तनं
८. अनत्तपरियायो
९. पब्बज्जा कथा
१०. भद्दवग्गित्थु वत्थु

ब) ग्रंथ परिचय- विनय पिटकातील ग्रंथ परिचय

Marks : 20

१. महावग्ग
२. चुल्लवग्ग

संदर्भग्रंथ

१. विनयपिटक - संपा-भिक्षू जगदीश काश्यप
नव नालंदा महाविहार नालंदा बिहार
२. विनयपिटक (हिन्दी) - भदन्त राहुल सांस्कृत्यायन
३. त्रिपिटक परिचय - इ.मो.नारनवरे
४. महावग्ग-मराठी-एम.एस.मोरे
५. चुल्लवग्ग-मराठी-एम.एस.मोरे

Pali Main & Subsidiary
B.A. (Third Year)
Paper- XI अभिधम्म पिटक
Semester- V

Marks - 50

१. चतुक्क पुग्गलपञ्जति-पुग्गलपञ्जति पालि

Marks : 30

२. अभिधम्मत्थ संग्रहो- भाग- १,२

ग्रंथ परिचय- अभिधम्मत्थ सङ्गहो

Marks : 20

ग्रंथाची संक्षिप्त विषयवस्तु

एक सामान्य परिचय - अभिधम्मपिटकातील ग्रंथ

पुग्गलपञ्जति- ग्रंथपरिचय

संदर्भग्रंथ

१. पालि साहित्य का इतिहास- डॉ. भरतसिंह उपाध्याय
२. बुद्ध विश्व विजय- भिक्षु निर्गुनानंद
३. पुग्गलपञ्जति पालि- डॉ. ओम प्रकाश पाठक, डॉ. वीणा गौड
४. पुग्गलपञ्जति पालि- (मराठी अनुवाद) प्रा. भदन्त एम. सत्यपाल
५. अभिधम्मत्थसंग्रहो- (हिन्दी) पू. भदन्त आनंद कौसल्यायन
६. अभिधम्मत्थसंग्रहो- पुरोवाक, प्रो. रामकुमार त्रिपाठी
७. अनुवादक-रामशंकर त्रिपाठी
८. पालि साहित्यांचा इतिहास- ग.वा. तगारे
९. पालि साहित्य का इतिहास- राहुल सांस्कृत्यायन
१०. बौद्ध संस्कृतिका इतिहास- डॉ. भागचंद्र जैन
११. प्राचीन बौद्ध विद्यापीठे- प्रा. सी.आर. इंगळे
१२. तीन चिनी प्रवासी- एम.एस. मोरे
१३. माज्झिम निकायपालि (२ माज्झिम पण्णासक)
भिक्षु जगदीश काश्यप- (मूल पत्रासक उपरिपण्णासक)
१४. मज्झिम निकाय भाग- १,२,३ (मराठी- एम.एस. मोरे)
१५. उदान पालि हिन्दी- स्वागी द्वारकादास शास्त्री
१६. उदान (मराठी)- उर्मिला पवार
१७. उदान (मराठी)- प्रा. सुभाष आठवले
१८. महापरिनिब्बान सुत्त- प्रा. भदन्त एम. सत्यपाल
१९. बुद्धचर्या- राहुल सांस्कृत्यायन

Semester VI

Paper XII

थेरगाथा पालि (निवडक)

Marks : 50

Marks 30

१. राजदत्त थेरगाथा
२. नदीकस्सप थेरगाथा
३. वक्कलि थेरगाथा
४. सोपाक थेरगाथा
५. काळूदायि थेरगाथा
६. सुनीत थेरगाथा
७. सोनकोळी विस्स थेरगाथा
८. सीलत्व थेरगाथा
९. सारिपुत्त थेरगाथा
१०. तालपुट थेरगाथा

बौध्द तिर्थ स्थाने

Marks : 20

१. लुम्बिनी, बुध्दगया, सारनाथ, कुशिनारा, श्रावस्ती

संदर्भ ग्रंथ

१. सुत्तपिटके-थेरगाथा-थेरीगाथा पालि
पधान संसोधको- भिक्खु जगदीस कस्सपो
बिहार राजकियेन पालिपकासेन मंडलेन पकासित्ता-१९५६
२. थेरगाथा-अनुवादक - डॉ. भिक्षु धर्मरत्न
३. थेरगाथा- (मराठी) डॉ. भाऊ लोखंडे
४. श्रामणेर विनय- प्रा. भदन्त एम. सत्यपाल
५. चार बौध्द तिर्थ स्थाने- भ. सदानंद महास्थाविर केळझर
६. पालि साहित्य का इतिहास- भरतसिंह उपाध्याय

Semester – VI
Paper XIII
(Buddhist History & Modern Buddhist Thinker)
जीवकवत्थु व आधुनिक बौद्ध विचारवंत

Marks - 50

Marks : 30

१. भगवान बुद्धाचे जीवन (लाईफ ऑफ बुद्धा)
२. भाग पहिला - जन्मापासून-परिव्रज्जेपर्यंत
३. भाग दुसरा - कायमचा संसार त्याग
४. भाग तिसरा - नव्या प्रकाशाच्या शोधार्थ
५. भाग चौथा - ज्ञानप्राप्ती आणि नव्या मार्गाची दृष्टी

आधुनिक बौद्ध विचारवंत

Total Marks : 20

१. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
२. अनागरिक धम्मपाल
३. जगदीश काश्यप
४. राहुल सांस्कृत्यायन
५. धर्मानंद कोसंबी
६. डॉ. भदन्त आनंद कौसल्यायन

संदर्भ ग्रंथ

१. विनय पिटक- संपा- भिक्षु जगदीश काश्यप
नव नालंदा महाविहार नालंदा (बिहार)
२. विनय पिटक (हिन्दी राहुल सांस्कृत्यायन)
३. अनागरिक धम्मपाल- पू. भदन्त सदानंद महारथाविर
४. आधुनिक बौद्ध विचारवंत- प्रा. मालती बोदिले
५. शाक्यमुनी बुद्ध का धम्म विनय- ले. श्रमण सासनदर्शी
६. सम्बोधि (कादंबरी)- प्रा. सुशीला मूल जाधव
७. पालि साहित्याचा इतिहास- डॉ. ग.वा. तगारे
८. पालि व्याकरण- डॉ. शेषराव भेश्राम
९. पातिमोक्ख- डॉ. विमल कीर्ती
१०. धम्म साहित्य व संस्कृती- डॉ. प्रभाकर गणवीर
११. महावग्ग - मराठी - एम.एस.मोरे
१२. चुल्लवग्ग मराठी - एम.एस.मोरे
१३. धम्मचक्र अनुप्रवर्तनाच्या पाऊलखुणा - प्रा.डॉ.भिक्षु एम.सत्यपाल
प्रकाशन - भारतीय बौद्ध ज्ञानालंकर शिक्षण संस्था - मुळावा
१४. भगवान बुद्ध आणि त्यांचा धम्म, लेखक -भीमराव रामजी आंबेडकर
अनुवादक - घनश्याम तळवटकर, प्राचार्य - म.भी. चिटणीस, शा.स.रेगे
१५. भगवान बुद्ध और उनका धर्म - अनु - भदन्त आनंद कौसल्यायन

Semester VI
Paper- XIV
Buddhist Arts & Painting

A) Buddhist Arts

- १) कलेचे विविध टप्पे
- २) विहार
- ३) चैत्य
- ४) स्तुप

Marks 50
Mark 30

B) Buddhist Arts & Painting

- १) चित्रकलेचा उगम
- २) चित्रकलेची शैली
- ३) अजिंठ्याचे भितीचित्र काढण्याचे तंत्र
- ४) बौध्द चित्रकलेचा विदेशी संस्कृतीवर प्रभाव
- ५) रूपे ओळखा

Marks 10

Marks 10

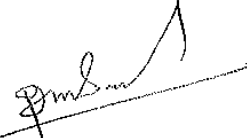
संदर्भ ग्रंथ

- १) पालिभाषा व साहित्य - प्रा.डॉ. बी.एन. कुन्हाडे
- २) मराठवाडा परिसरातील लेण्यातून प्रतिबिंबित बौध्द संस्कृती
- ३) पालि निबंधावली
- ४) बौध्द संस्कृती
- ५) बौध्द संस्कृती का इतिहास - डॉ. भागचंद्र जैन, भास्कर
- ६) **Dr. Babasaheb Ambedkar Writing and Speeches - Vol - 16.**
- ७) **2500 Year of Buddhism - P.V. Bapat**
- ८) मराठवाड्यातील लेणी - अनिल कटारे
- ९) पितळखोरा लेणी - जी. प्राजक्त
- १०) अजिंठा बुध्द लेणी जागतिक वारसा - प्राचार्य एस.आर.हनमंते, उरुवेल प्रकाशन, औरंगाबाद.
- ११) वेरूळ आणि औरंगाबाद लेणी - प्रा.एस.आर.हनमंते, प्रकाशक - भारतीय बौध्द ज्ञानालंकार शिक्षण संस्था मुळावा.
- १२) पालि व्याकरण - डॉ. शेषराव मेश्राम

पालि आणि बुद्धिज्ञम विषयाचा प्रोजेक्ट आराखडा स्वरूप
(लघुप्रकल्प)

बी.ए. तृतीय वर्षाच्या विद्यार्थ्यांना प्रोजेक्ट (पालि अॅण्ड बुद्धिज्ञम या विषयाचा लघुप्रकल्प) देत असतांना संबंधीत विषय अभ्यासक्रमाशी निगडीत प्राध्यापकांनी पालि साहित्यावर आधारित सकस साहित्यकृती ह्या अभ्यासासाठी विद्यार्थ्यांना निवड स्वातंत्र्य देवून घेण्यास सांगावे. त्या वाङ्मय कृतीचे संशोधनात्मक स्वरूपात प्रकरण करून मुल्यमापनात्मक अभ्यास करण्यास सांगून प्रोजेक्ट तयार करून बहिरथ परिक्षक विभाग प्रमुखांना अंतर्गत गुणदान करून त्याची यादी विद्यापीठाच्या परीक्षा विभागाकडे पाठवावी.

टिप : पेपर XV व XVI च्या ऐवजी लघुप्रबंध Yearly राहिल.


प्रा.डॉ.भिक्षू एम. सत्यपाल रथविर
अध्यक्ष

पालि भाषा अभ्यास मंडळ,
डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ,
औरंगाबाद.

9403752408 -